
Jak to bylo v listopadu 89: O hlídání Václava Havla nebo setkání s princeznou Dianou

Jak to bylo v listopadu 89: O hlídání Václava Havla nebo setkání s princeznou Dianou

Při příležitosti oslav 30. výročí sametové revoluce jsme vyzpovídali aktéry tehdejších revolučních událostí, kteří jsou spjati s Univerzitou Karlovou. Jejich vzpomínky už vyšly v tištěném speciálu časopisu Forum, nyní je předkládáme v nezkrácené podobě také on-line.

Jan Nevřkla - trenér plavání a metodik paraplavání v ČR (*v roce 1989 student FTVS*)

"Bylo pro mě překvapivé, že i na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy se začalo v revolučních dnech 1989 stávkovat, to jsem vůbec nečekal. Fakulta působila dost konformním dojmem. Tehdy sídlila v Tyršově domě na Malé Straně a v době generální stávky sem za námi přišel Jiří Karas z Občanského fóra s prosbou, zda by se mezi námi nenašli fyzicky zdatní studenti, kteří by Václava Havla doprovázeli z budovy Špalíčku na Jugmannově náměstí do paláce Melantrich a také na další akce.

Václav Havel na mě působil jako plachý člověk nevyžadující pozornost. Vždycky se tvářil, jakože o žádnou ochranu nestojí, nicméně se podroboval „proceduře“. V ulicích byly davy lidí, do Melantrichu jsme se prodírali a před vstupem drželi kordon, aby se tam nikdo nedostal.

Myslím, že to bylo ve čtvrtek 23. listopadu, kdy jsme dostali „rozkaz“ čekat před divadlem Disk, kde se konala zásadní schůzka studentského stávkového výboru. Úzké studentské vedení se zde mělo usnést na jedenácti nebo dvanácti požadavcích, jež byly radikálnější než požadavky Občanského fóra. Jednalo se například o zákaz komunistické strany či potrestání viníků.

Drželi jsme se spolužákem Michalem Kaplanem stráž u Disku – od Šimona Pánka a Martina Mejstříka jsme dostali nařizení nepustit nikoho dovnitř. Přišel Václav Havel s Johnem Bokem vpředu, který křičel: „Přichází Václav Havel! Stačí vám to?“ A my na to: „Pardon, rozkaz zněl jasně – nesmíme dovnitř vpustit naprosto nikoho.“ Bylo to komické,

protože před chvílí jsme Havla vedli na Václavák, a teď jsme mu nedovolovali vstoupit. Šimon Pánek a Martin Mejstřík to pak přišli urovnat. Byli jsme prostě důslední revolucionáři.

V následné diskuzi pak šlo o to, že Havel přišel zahladit radikálnost požadavků a přimět studenty, aby se soustředili na čtyři požadavky Občanského fóra. Tehdy jsem z toho měl smíšené pocity – bylo to takové vykročení cestou kompromisů, které se podle moudřejších dělat musí. Dnes se na to dívám tak, že obecně v jakékoliv situaci je třeba vždy spojovat, a ne rozdělovat, překlenovat a nevytvářet větší příkopy."

Cyril Höschl - profesor a ředitel psychiatrického centra (v roce 1989 docent na UK)

"Jedním z mých prvních zážitků z Listopadu 89 je setkání s Ivanem M. Havlem, kdy mi na ulici řekl: "Jdeš 17. na tu manifestaci?" A tak jsme se s manželkou a všemi 4 malými dětmi ocitli nejdříve na Albertově a posléze v průvodu. Na Národní třídu už jsme nedošli, protože nejmladší musel domů. Na Vyšehradě za námi šli dva mladí muži a jeden říká druhému: "podívej, co budeme dělat, oni jsou tady s těma malejma dětma". Později nám došlo, že asi věděli, co se bude na Národní třídě dít.

V následujících dnech nabraly události rychlý spád.

Občanské fórum v Bohnicích za mnou přišlo s dotazem, zda jsem ochoten vystřídat komunistického ředitele Gebharta. Na fakultě jsem zároveň vyhrál volbu děkana. Podařilo se mi sestavit velmi dělné kolegium a začali jsme intenzivně pracovat. Byli jsme myslím první fakultou, která zahájila studium zahraničních studentů samoplátců v angličtině. Připravili jsme změnu chápání studia medicíny a vytvoření nového curricula. Listopad 89 ovšem přinesl i radikální personální změny, často spojené s nepříjemnými spory. Ty soudní se nám vždycky podařilo vyhrát, ale nebylo to období lehké. Díky angažmá na univerzitě jsem se sblížil s rektorem Radimem Paloušem. Probírali jsme spolu, jak nejlépe se od zajatých pořádků odpoutat. Měl jsem pocit, že já na fakultě a on na rektorátě proměňujeme univerzitu ve vzájemném spříznění.

Neuvěřitelné zážitky přinášelo otevření univerzity světu. Vzpomínám například na medaili udělenou princovi Charlesovi a setkání s princeznou Dianou, na čestné doktoráty Rafaelu Kubelíkovi a Rudolfovi Firkušnému. Zlatým hřebem těchto událostí, iniciovaným 3.lékařskou fakultou, byl čestný doktorát Sira Karla Poppera, jednoho z nejvýznamnějších filosofů 20. století.

Nezapomenutelnými byla také setkávání ve vile Amálce, která pořádal prezident Václav Havel v odkazu k Masarykovým pátečníkům. Měl smysl pro humor, takže mě vždycky vyběhl: "Cyrile, řekněte nám na závěr nějakou anekdotu". Listopad 89 po sobě zanechal hádanku zdrojů, z nichž vzešel, neboť podobným procesem prošly paralelně prakticky všechny státy sovětského bloku. Jaká byla úloha disentu, úloha tajných služeb, zahraniční politiky a mezinárodní konstelace, nechť posoudí jiní. Zkušenost na 3.lékařské fakultě a na univerzitě, ta úžasná, tvůrčí, entuziastická a přátelská atmosféra, zůstane tím nejkrásnějším, co jsem v životě prožil."